

XVI. SPRAWOZDANIE

DYREKCYI KRAJOWEJ SZKOŁY STOLARSKIEJ

W KALWARYI

za rok szkolny 1912/1913.

2 1383

Nakładem krajowej szkoły stolarskiej.

Z KALWARYJSKIEJ KOOPERATYWNEJ DRUKARNI.

m. i. u.
Jp. 316

Ogólne wiadomości szkolne.

Organizacya Zakładu.

Nauka w Zakładzie obejmuje następujące odrębne działy:

1. Trzyletnią szkołę stolarstwa, która ma na celu udzielanie chłopcom, którzy przekroczyli wiek obowiązkowej nauki szkolnej a pragną wyuczyć się rzemiosła stolarskiego, wiadomości praktycznych stolarskich odpowiadających nauce u majstra oraz najważniejszych wiadomości przemysłowo - kupieckich, wiadomości z nauki o formach artystycznych, z technologii i z rysunków.

Do szkoły przyjmowani będą uczniowie należycie rozwinięci fizycznie i umysłowo, a uzdolnieni do pracy w warsztatach, którzy ukończyli 14 lat życia i uczynili zadość obowiązkowej nauce w szkole pospolitej. Każdy zgłaszający się ma złożyć nadto egzamin wstępny z przedmiotów objętych planem naukowym szkoły pospolitej.

Pierwszeństwo do przyjęcia mają uczniowie, którzy już pracowali w przemyśle stolarskim, lub którzy pochodzą z miasta Kalwaryi, reszcie ci, którzy otrzymali z funduszków publicznych roczne zasiłki, ale kształcenia się w szkole.

Jako hospitanci mogą być przyjęci czeladnicy i majstrowie, którzyby chcieli kształcić się w niektórych przedmiotach planu naukowego. Hospitanci będą przyjmowani w miarę wolnych miejsc w pracowniach.

Po ukończeniu nauki otrzymują uczniowie świadectwa uzdolnienia zawodowego, zastępujące na mocy reskryptu c. k. Ministerstwa handlu w porozumieniu z c. k. Ministerstwem robót publicznych z dnia 27. lipca 1907 Dz. p. p. Nr. 193 dowód prawidłowego ukończenia terminowania (dyplom na czeladnika) w myśl § 14. a. ustawy z 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26. W świadectwie tem będą umieszczone postępy z obyczajów, pilności, nauk teoretycznych i nauki praktycznej. Uczniowie opuszczający szkołę przed jej ukończeniem otrzymują świadectwo frekwencji. Hospitanci otrzymują

poświadczenia, jak długo uczęszczali na naukę i jakie w niej czynili postępy.

2. Jednoroczną szkołę majsterską, która daje pomocom stolarskim sposobność do nabycia wyższego wykształcenia w swoim zawodzie i to zarówno w kierunku praktycznym, jak i teoretycznym, i przygotowuje ich tym sposobem do objęcia stanowiska przodownika, werkmistrza, lub samodzielnego kierownika przedsiębiorstwa przemysłowego.

Szkoła ta umożliwi zarazem majstrom stolarskim rozszerzenie i uzupełnienie wiadomości w zakresie praktycznym, tudzież w rysunkach i przedmiotach przemysłowo-kupieckich.

O otwarciu tej szkoły rozstrzyga na początku każdego roku szkolnego dyrekcja, a to w miarę zgłoszeń, jakie corocznie wpłyną. Szkołę tę otwierać się będzie mianowicie tylko w tym razie, jeżeli zgłosi się do niej najmniej ośmiu uczniów.

Uczniowie dzielą się:

na uczniów zwyczajnych i na hospitantów.

Celem przyjęcia do szkoły majsterskiej w charakterze ucznia zwyczajnego należy przedłożyć dowody ukończenia nauki u majstra, lub też dowód ukończenia takiej szkoły przemysłowej, której świadectwo zastępuje świadectwo nauki u majstra; zarazem należy przedłożyć dowód odbycia przynajmniej jednorocznej praktyki w charakterze pomocnika (czeladnika), czy też robotnika fabrycznego w przemyśle stolarskim.

Pierwszeństwo przyjęcia mają tacy czeladnicy, względnie pomocnicy, którzy mogą przedstawić świadectwo ukończonej szkoły przemysłowej uzupełniającej, lub innej jakiej szkoły zawodowej o wyższej organizacji, albo też świadectwo ukończonej szkoły przemysłowej.

Na hospitantów poszczególnych przedmiotów naukowych przyjmuje się pomocników i majstrów stolarskich, pragnących uzupełnić braki swej wiedzy zawodowej, tudzież brak wprawy w rysunkach i w praktycznej zręczności zawodowej. Przyjęcie ich zależy jednak od udowodnienia prawidłowego ukończenia nauki u majstra, tudzież odbycia przynajmniej jednorocznej praktyki w charakterze pomocników (czeladników), czy też robotników fabrycznych w przemyśle stolarskim.

Uczniom jednorocznej szkoły majsterskiej wydawane będą po ukończeniu nauki z dobrym skutkiem i zdaniu egzaminu świadec

egzaminowanych majstrów, które w myśl §. 6. rozporządzenia Ministra handlu z dnia 27. lipca 1907, Dz. u. p. Nr. 193., wydanego w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty, w razie dopełnienia ogólnych wymagań ustawowych, oraz równoczesnego przedłożenia dowodu jednorocznej praktyki w charakterze pomocnika (czeladnika), czy też robotnika fabrycznego, uprawniają do rozpoczęcia i samodzielnego prowadzenia przemysłu stolarskiego.

Ponieważ praktyka jednoroczna musi być udowodniona już przy przyjęciu do szkoły majsterskiej, przeto świadectwo skutecznego ukończenia tej szkoły uprawnia do rozpoczęcia i samodzielnego prowadzenia przemysłu stolarskiego.

Hospitantom jednorocznej szkoły majsterskiej wydawane będą po ukończeniu nauki i odbyciu wszelkich z nauką każdego przedmiotu połączonych ćwiczeń i egzaminów, świadectwa frekwencyjne, w których obok wyraźnego stwierdzenia, że ci uczniowie są hospitantami zakładu, wyszczególnione będą postępy w każdym przerobionym przedmiocie, a zarazem ogólna pilność i zachowanie się ucznia w czasie nauki.

3. Zawodową uzupełniającą szkołę przemysłową stolarską, która ma na celu kształcenie terminatorów stolarskich w zakresie przemysłowo artystycznym, technicznym i handlowym, a w szczególności przysposobić ich do dalszego kształcenia się zawodowego.

Do szkoły mogą być przyjęci także terminatorowie innych rzemiosł i dla tych uczniów nauka rysunków będzie udzielana osobno.

Szkoła zawodowa uzupełniająca składa się z klasy przygotowawczej i dwu klas zawodowych. Klasę przygotowawczą i pierwszą otwierać się będzie przy minimalnej frekwencji 20 uczniów, klasę drugą przy frekwencji minimalnej 15 uczniów.

Do szkoły uzupełniającej przyjmowani będą terminatorzy wszystkich zawodów rękodzielniczych, którzy udowodnią:

- a) że uczynili zadość obowiązkowi szkoły pospolitej,
- b) że w razie przekroczenia wieku szkolnego posiadają dostateczną znajomość czytania, pisania i rachowania, co może być stwierdzone także egzaminem wstępnym.

Uczniowie, którzy przekroczyli wiek szkolny, a nie posiadają dostatecznych wiadomości, będą przyjęci na kurs przygotowawczy.

Przy końcu każdego roku szkolnego otrzymują uczniowie poświadczenia o swem zachowaniu się, pilności i postępach w czasie

nauki, po ukończeniu zaś całej nauki w szkole przemysłowej uzupełniającej świadectwa tego ukończenia.

4. Sześciomiesięczny kurs wieczorny dla majstrów i czeladników stolarskich, który ma na celu uzupełnienie zawodowego wykształcenia tych czeladników i majstrów stolarskich, którzy nie mając czasu na odbycie kursu majsterskiego, pragną rozszerzyć swe wiadomości zawodowe, w zakresie teoretycznym i praktycznym.

Kurs ten ma również na celu dalsze kształcenie robotnika stolarskiego w rysunku, umożliwienie mu dalszego postępu, a zarazem udzielanie miejscowym stolarzom wskazówek i rad przy tworzeniu nowych mebli.

Kurs wieczorny dla majstrów i czeladników stolarskich ma być również kursem przygotowawczym dla tych kandydatów jednorocznej szkoły majsterskiej, którym brak wystarczającego przygotowania.

Na sześciomiesięczny kurs wieczorny dla majstrów i czeladników stolarskich przyjmowani będą w Kalwarji pracujący majstrowie stolarscy i czeladnicy, jeżeli udowodnią, iż umieją pisać, czytać i rachować i odbyli przepisaną praktykę zawodową u majstra stolarskiego. Na kurs ten przyjmowani będą także i robotnicy fabryczni przemysłu drzewnego, pracujący pod tymi samymi warunkami.

Kurs będzie otwierany przy minimalnej frekwencji 8 uczestników.

Uczestnicy wieczornego kursu dla majstrów i czeladników otrzymują świadectwa frekwencyjne z oceną ogólnego postępu i pilności w pracy, jeżeli pracowali istotnie rzetelnie i skutecznie.

U w a g a. Uczniowie, którzy nie wykażą 75 % odbytych godzin nauki nie mogą być klasyfikowani i nie mogą konkurować w otrzymaniu nagrody pilności.

Wszyscy uczestnicy, czeladnicy stolarscy otrzymują za każdy wieczór nauki po 20 gr. wynagrodzenia, jako odszkodowanie za godziny stracone, celem zachęty; wypłata następuje z końcem kursu, a mogą otrzymać ją tylko ci, którzy najmniej 50 % godzin nauki wykażą.

Poza tem rozdziela się najpilniejszym uczniom nagrody pilności, które płatne są jednak po wykazaniu się świadectwem trzyletniej pracy w Kalwarji, lub najbliższej okolicy. Aż po ten czas nagrody te umieszczane na książeczki oszczędności pozostają w depozycie.

Postępowanie to ma na celu zachęcić ucznia do pozostania w Kalwarji, wskutek czego przemysł miejscowy znajduje w tem poparcie.

5. Jednoroczny kurs maszynowej obróbki drzewa, który ma na celu kształcenie robotników fabrycznych, nie tylko w zakresie dokładnej znajomości tego obrabiania na różnych maszynach roboczych, lecz także dokładnego obeznania się z budową i konserwacją maszyn, obsługą transmisji, szyciem i konserwowaniem pasów maszynowych i t. p.

Obok tego mają uczniowie tego kursu pobierać naukę na kursie wieczornym dla majstrów i czeladników w celu zaznajomienia się z rachunkiem i kalkulacją zawodową i przyswojenia sobie takiej wprawy w rysunku warsztatowym, aby go umieli odczytywać.

Na jednoroczny kurs maszynowej obróbki drzewa przyjmowani będą pomocnicy (czeladnicy) stolarscy, względnie robotnicy w przemyśle drzewnym pracujący, którzy udowodnią, że ukończyli 18 lat życia, umieją czytać, pisać i rachować i że pracowali w jakimkolwiek charakterze w przemyśle drzewnym.

Jako hospitanoci tego kursu przyjmowani być mogą wszyscy majstrowie i czeladnicy stolarscy, którzy wykazać się mogą uzdolnieniem zawodowym, a chcą zapoznać się z maszynową obróbką drzewa.

Kurs ten będzie otwierany tylko przy minimalnej frekwencji 8 uczestników, względnie przy jakiegokolwiek frekwencji w razie otwarcia kursu wieczornego dla majstrów i czeladników.

Uczestnikom jednorocznego kursu maszynowej obróbki drzewa wydawane będą świadectwa, jako robotnikom obeznanym z maszynowym obrabianiem drzewa, — z oceną ich zachowania się, uzdolnienia zawodowego, pilności i postępów uzyskanych w nauce rysunku i w rachunkach, pod warunkiem, że regularnie na naukę uczęszczali*) i odpowiednie uzdolnienie zdobyli.

Hospitantom kursu wydawane będą poświadczenia frekwencyjne.

* * *

U w a g a. Uczniowie tego kursu mogą być także według uznania Dyrektora Zakładu przydzieleni na naukę do szkoły zawodowej uzupełniającej przemysłowej.

*) Uczniowie muszą wykazać, że odbyli najmniej 75 % godzin nauki teoretycznej. Uczniowie tego kursu otrzymują wynagrodzenie za pracę wystarczające im na utrzymanie z miejscowego Towarzystwa Stolarzy, dla którego w przeważnej części prace przy maszynach wykonują. Poza tem wykonują wszystkie prace przy obróbce drzewa potrzebnego dla warsztatów szkolnych, przyczem przestrzega się zasady, że obrabiać wolno materiał tylko dla wyrobów wykonywanych przez drugi kurs zawodowy i kurs majsterski.

Nauka na powyżej wymienionych kursach odbywa się na podstawie planów wydanych i zatwierdzonych przez Wydział krajowy, z których wyciągi znachodzą się w dalszej części sprawozdania.

W roku sprawozdawczym prowadzone były kursa wymienione pod 1, 3, 4, 5.

Egzamina majsterskie dla stolarzy.

Po myśli § 114. ust. przem. nadane zostało Zakładowi rozporz. c. k. Min. handl. w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rob. publ. z dnia 27. sierpnia 1912 L. 168 dz. u. p. prawo odbywania egzaminów majsterskich dla stolarzy i wydawania odnośnych dyplomów, które to egzamina odbywają się 2 razy do roku a to w miesiącach lipcu i wrześniu na podstawie osobnego regulaminu.

Pomieszczenie uczniów.

Oprócz uczniów kursów wieczornych, wszyscy uczniowie zakładu znachodzą pomieszczenie w bursie szkolnej, gdzie oprócz mieszkania z opałem, światłem i praniem bielizny, otrzymują kompletne wyżywienie, przyczem przyjętą jest zasada, że nawet uczniowie z Kalwarji pochodzący muszą w bursie szkolnej zamieszkiwać. Na koszt utrzymania bursy składają się opłaty uczniów, zasiłki udzielane z krajowego funduszu stypendyjnego, z Wydziałów Rad powiatowych, z dochodów ze sprzedaży wyrobów szkolnych, a w końcu z otrzymanych przez ucznia stypendjów, które na koszt utrzymania do funduszy bursy wpływają.

W ubiegłym roku szkolnym zapisanych było ogółem na naukę całodzienną 28 uczniów, z których wszyscy mieli pomieszczenie w bursie. Bursa pomieścić może tylko 24 uczniów t. z. tyle, wiele sam Zakład na odnośne kursa uczniów przyjąć może.

Utrzymanie ucznia w bursie kosztuje przeciętnie 360 Koron rocznie. W kwocie tej mieszczą się już i wydatki na leczenie uczniów w czasie choroby.

Stosunki zdrowotne w bursie są bardzo dobre, a uczniowie nie zapadali na żadne poważniejsze choroby, prócz kilku drobnych mało znaczących zasłabnięć.

Bursa pozostaje pod nadzorem lekarskim, a odnośny nadzór wykonywał i porady lekarskiej udzielał uczniom Zakładu, jak i dawniejszemi laty lekarz okręgowy Dr. Jan Nikliborc, któremu również powierzonom zostało badanie stanu zdrowia nowo wstępujących do Zakładu uczniów.

Stosunek szkoły do miejscowego przemysłu.

Zakład nasz współdziałał od czasu założenia szkoły nad ugruntowaniem miejscowego Towarzystwa Stolarzy i nad rozwinięciem miejscowego przemysłu, udzielając członkom Towarzystwa, jak i przemysłowcom miejscowym porady we wszystkich sprawach dotyczących przemysłu.

Zakład udziela Towarzystwu Stolarzy bezpłatnie maszyn roboczych do obróbki drzewa, za które członkowie Towarzystwa opłacają połowę właściwej wartości, na rzecz funduszu rezerwowego Spółki, bacząc, by tylko sami członkowie z uprawnienia tego korzystali, a zwłaszcza ci, którzy na rachunek spółki produkują.

Zakład służył jako wzór licznym powstałym i rozwijającym się przedsiębiorstwom, które się powoli ulepszają, a akcja Krajowego Patronatu rękodziel przy pomocy Wydziału krajowego, c. k. Urzędu dla popierania przemysłu w Krakowie, oraz Związku stowarzyszeń zarob. gosp. we Lwowie dążąca obecnie do tego, by pracujące od szeregu lat nad zorganizowaniem stolarzy tuł. Towarzystwo Stolarzy przekształciło się tak, by samoistnie stanęło i bez ciągłej dalszej pomocy dyr. Niemczynowskiego obejść się mogło, z całą siłą przez dyrekcję szkoły popierana, rokuje nadzieje, że stosunki tutejszych producentów stolarskich przy zrozumieniu z ich strony rzeczy samej, w najbliższej przyszłości pomyślnie rozwinąć się będą mogły.

Kurator szkoły.

Opiekę miejscową nad Zakładem wykonuje z ramienia Wydziału krajowego kurator szkoły: Ks. kan. Józef Nieć, proboszcz w Zebrzydowicach.

Statystyka uczniów

za rok 1912/1913.

Rok szkolny 1912/13	Kursa całoroczne				Szkoła ma- sterska je- dnoroczna	Razem na kursach ro- cznych	kursy wieczorne i majstrów stolarskich	Kurs ma- szynowego stolarstwa	Zawod stol- upeł. szko- ła przem. *)	Ogólna suma
	I.	II.	III.	hospit- anci						
Frekwencja zapisanych	8	12	6	1	—	27	13	2	96	138
Ubyło w ciągu roku i kursu	—	—	—	—	—	—	5	1	2	8
Ukończyło naukę	8	12	6	1	—	—	8	1	94	146
Wynik klasyfikacji:										
Postęp celujący	1	1	—	1	—	3	—	—	9	12
„ dobry	4	6	4	—	—	14	8	1	13	36
„ dostat.	3	5	2	—	—	10	—	—	22	32
„ niedost.	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9
nieklasyfikow.	—	—	—	—	—	—	5	1	43	49

*) Zawodowa stolarska szkoła przemysłowa uzupełniająca nie jest jeszcze osobnym oddziałem Zakładu, to też szczegóły, dotyczącej tej szkoły, zawiera osobne sprawozdanie.

Uczniowie, którym w r. z. wyznaczono uzupełnienie wykształcenia zawodowego, a to: Józef Marszałek, Henryk Nowak i Michał Wanatowicz po odbyciu jednorocznej praktyki u majstrów otrzymują obecnie świadectwa uzdolnienia zawodowego.

Uczniowie, którzy w b. r. III. k. nauki ukończyli, mają w myśl uchwały grona nauczycielskiego, odbyć również jednoroczną praktykę u majstrów stolarskich, przez szkołę wskazanych, po którym to czasie dopiero otrzymać będą mogli świadectwa uzdolnienia zawodowego.

Hospitant szkoły zawodowej stolarstwa Jan Cetnarowski złożywszy egzamin majsterski przed Komisją egzamin. otrzymuje dyplom egzamin. majstra. Średni wiek uczniów 17 lat.

Wszyscy uczniowie religii rzym. kat. narodowości polskiej.

Ewidencja ukończonych uczniów Zakładu.

Z pomiędzy uczniów od roku 1900:

Uczniowie kursów:	uczęsz- czało do Zakładu	otrzyma- ło świa- dectwa uzdolnie- nia	Z pomiędzy uzdolnionych pracuje obecnie jako:					Porzuciło zawód	zmarło	Odsłu- guje wojsko
			Samoiśny majster stolarski		Czeladnicy stolarscy					
			w miejs- cu	w kraju	w miejs- cu	w kraju	za granicą			
całodzie- nnych	56	53	3	4	9	25	5	2	4	1
wieczer- nych	97	74	13	10	20	22	3	2	3	1

Wyciąg z planu naukowego:

Kursa całodzienne:

L. p.	Przedmioty nauki	Szkoła zawodowa			Szkoła mistrzowska
		Tygodniowy wymiar godzin			
		ROK			
		I.	II.	III.	
1	Religia	4	—	—	—
2	Język polski	3	—	—	—
3	Rachunki	3	—	—	—
5	Wiadomości z nauk przyrodniczych	3	—	—	—
4	„ z nauki o ziemi	2	—	—	—
6	Pisane	1	—	—	—
7	Rysunki elementarne, wolnoręczne i geometryczne	4	—	—	—
8	Rysunki techniczno-konstrukcyjne i dekoratywne	—	8	6	19
9	Nauka o formach artystycznych	—	1	1	3
10	Nauka konstrukcji	—	—	—	2
11	Technologia i nauka o motorach	—	—	2	4
12	Nauka przemysłowo-kupiecka (rachunki przem. i kalkulacja, buchalteria przem., stylistyka i ogólne przepisy przemysłowe) ustawodawstwo przem.	—	4	4	4
13	Zasady higieny i pouczenie o pierwszej pomocy w wypadkach przy wykonywaniu przemysłu (kurs w 12 godzinach)	—	—	—	—
14	Nauka w warsztatach*)	27	44	40	92
	Razem	54	54	54	54
	Przedmioty nadobowiązkowe.				
	Gimnastyka	2	2	2	—

Kursa wieczorne i inne:

L. p.	Przedmioty nauki	Zawodowa szkoła przemysłowa uzup.			Szkołomies. kurs wiecz. dla mistrzów i rzemieślników
		Tyg. wymiar godz.			
		II. trym.	I.	II.	
1	Religia	1	egzorty	—	
2	Język polski	3	—	—	
3	Rachunki	3	—	—	
4	Stylistyka przemysłowa	—	2	—	
5	Rachunki zawodowe, kalkulacja, buchalteria	—	3	2	
6	Rysunki zawodowe	2	4	5	
7	Rysunki wolnoręczne	—	—	2	
8	Technologia	—	—	2	
9	Wiadomości społeczno-polityczne*)	—	—	—	
10	Nauka praktyczno-informacyjna z dziedziny ustawy przemysłowej, praw obywatelskich technologii	—	—	—	
	Razem	9	9	9	10

■ (w 10 godz. dla klasy II. w ciągu całego kursu objętych z godzin technologii).

Pozaszkolne zachowanie się uczniów jest dobre, uczniowie należą do drużyny skautowej i spędzają czas wolny od zajęć zawodowych na ćwiczeniach polowych i gimnastycznych, biorąc też udział w wycieczkach połączonych z wykładami zawodowymi.

Czynności grona pozaszkolne.

Władysław Niemczynowski, dyrektor szkoły, przewodniczący komisji egzaminacyjnej dla egz. majst. stolarzy, od r. 1898 dyrektor Towarzystwa stolarzy w Kalwarji, prowadził po dzień 30/6 1913 bezinteresownie agendy Towarzystwa, czł. Rad. gmin. i Rad. szk. miejsc. lustr. dla Towarzystw zarobkowo-gospodarczych w obrębie krak. wyż. Sądu kraj. z ramienia Rządu, komisarz dla stow. przem. w Kalwarji, — brał udział w życiu i organizacji tych stowarzyszeń, — kierował szkołą przemysłową uzupełniającą zawodową stolarską w Kalwarji, wykladał technologję drzewa i wiad. o motorach na stolarskim kursie majster. w Białej. — Wygłosił w Muzeum Miejskiem Przem. w Krakowie odczyt na temat: „Stolarstwo u nas a za granicą“.

Longin Śmieszko, nauczyciel rysunków, uczył rysunków geometrycznych i wolnорęcznych, tudzież rysunków techniczno-konstrukcyjnych i rachunków przemysłowych na kursach szkoły przemysłowej uzupełniającej stolarskiej w Kalwarji, prowadził drużynę skautową szkoły.

Karol Kudelski, werkmistrz snycerstwa, uczył rysunków wolnорęcznych na kursie przygotowawczym w szkole przemysłowej uzupełniającej stolarskiej w Kalwarji, i był gospodarzem bursy szkolnej.

Stypendya i zasiłki

przyznane uczniom Zakładu na rok 1912/1913.

Izba nandłowa i przemysłowa w Krakowie przyznała dwa stypendja z rocznej subwencji K 200 uczniom:

1. Henrykowi Głowce K 100
2. Janowi Łęczyńskiemu „ 100 K 200.—

Rady powiatowe:

3. w Brzeżanach, dla ucznia Jana Olpińskiego 1 stypendjum w kwocie	K	K 120.—
4. w Chrzanowie, dla uczniów: Jana Rudola . . . 100 Władysława Rudola . . . 200	„	„ 300.—
5. w Łańcucie, dla uczniów: Piotra Barana . . . 72 Władysława Kuźniara . . . 72 Jana Błajdy 120	„	K 264.—
6. w Mielcu, dla uczniów: Michała Wanatowicza „ 132 Andrzeja Podolskiego „ 132 Michała Bukowskiego „ 84	„	„ 348.—
7. w Nisku, dla ucznia Andrzeja Smoły 1 stypen- djum w kwocie	„	„ 220.—
8. w Sanoku, dla ucznia Henryka Jajki 1 stypen- djum w kwocie	„	„ 110.—
9. w Wadowicach, dla uczniów H. Nowaka „ 80 Wł. Oleksego „ 100	„	„ 180.—
10. Towarzystwo stolarzy w Kalwaryi, dla ucznia kursu maszyn. Józefa Kochanowicza . . .	„	„ 350.—
11. Kasa Oszcz. i Pożycz. w Nowym Sączu dla hosp. Jana Cetnarowskiego	„	„ 360.—
Stypendja razem		K 2432.—

Oprócz powyższego stypendjum otrzymał Jan Cetnarowski stypendjum z Wydz. Rady Powiat. w Nowym Sączu w kwocie „ 120.—
wyplaconych temuż na odzież i inne wydatki.

Wydział krajowy z funduszu przemysłowego dopłaca na utrzymanie uczniów:

Marjana Czeluśniaka	K 90	
Bronisława Zajęca	„ 140	K 230.—

Wydział krajowy we Lwowie przyznał na całkowite utrzymanie uczniów, kwotę „ 4800.—

Dyrekcja Zakładu z dochodu ze sprzedanych wyrobów wyznaczyła na utrzymanie uczniów w bursie „ 1000.—

Zasiłki ogółem K 8582.—

Na koszt utrzymania lokalu bursy daje miejscowe Towarzystwo Pomocy Przemysłowej otrzymywaną z Wydziału Rady pow. w Wadowicach subwencję w kwocie K 100.—

Razem zatem kwotę K 8682.— użyto na utrzymanie 27 uczniów w bursie.

Z otrzymanych funduszków pokrywa Zarząd szkoły prócz mieszkania bursy i utrzymania uczniów, również częściowo kosztą zakupu odzieży i obuwia dla stypendystów.

Na koszt utrzymania w bursie w r. adm. 1912 dopłacili rodzice uczniów kwotę K 1079.

Wyroby szkolne.

Wartość wyprodukowanych w ciągu roku 1912 przedmiotów wynosiła K 2.583.73

Magazyn materiałów.

Z dnia 31. grudnia 1912 wynosiła wartość materiałów drewnianych K 6.306.27
wartość materiałów pomocn. „ 703.59
Razem K 7.009.86

Wydatek materiałów i środków na cele nauki i produkcji wynosił w ciągu roku 1912 K 1.525.76

Kronika Zakładu

Rok 1912.

- 15/9. Wydz. kraj. pism. z dn. 12/9 1912 L. 92.444 udziela dyrektorowi p. Wł. Niemczynowskiemu 3 tyg. urlopu i zasiłku K 350, a naucz. p. L. Śmieszce 2 tyg. urlopu i zasiłku K 250 celem zwiedzenia szkół zawodowych zagranicznych.
- 16/9. Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego i konferencja Grona naucz.
- 20/9. Wydz. kraj. pism. z dn. 16/9 1912 L. 102 347 zatwierdza kontrakt kupna gruntu pod dobudowę szkoły.
- 20-21/9. WP. Dr. St. Samolewicz, delegat Wydz. kraj. przeprowadza szczegółową inspekcję co do organizacji Zakładu, nowych planów nauki, statutu, przepisów administracyjnych, oraz stosunków personalnych grona nauczycielskiego.
- 20/9. Wydz. Rad. Pow. w Łańcucie rozp. z dn. 18/8 1912 L. 2.775 przyznaje Wł. Kuźniarowi, uczniowi Zakładu zasiłek po K 6 miesięcznie.
- 21/9. Wydz. Rad. Pow. w Chrzanowie pism. z dn. 13/9 1912 L. 4462 przyznaje Janowi Rudolowi stypendjum K 100, zaś pism. z dn. 13/9 L. 4020 Władysławowi Rudolowi stypendjum jub. K 200 na rok szk. 1912/1913.
- 23/9. Delegat Wydz. kraj. WP. Wład. Bielich przeprowadza lustrację Zakładu pod względem rachunkowym i administracyjnym.
- 1/10. Rozpoczęcie roku szkolnego na kursach szkoły przem. uzup.
- 2/10. Spowiedź i Komunia św. uczniów.
- 2/10. Wydz. kraj. rozp. z dn. 27/9 L: 144.493 asygnuje zasiłki na odbycie podróży naukowej do szkół zagranicznych dla dyrek. p. Wł. Niemczynowskiego K: 350 i naucz. p. Śmieszki K: 250.
- 7/10. Wydz. kraj. rozp. z dn. 28/9 L: 145.455/12 przyznaje z funduszu sierociego stypendjum dla ucznia Br. Zająca po K: 14. miesięcznie.

- 11/10. Wydz. Rad Pow. w Nisku pism. z dn. 9/10 L: 3128 przyznaje uczniowi A. Smole zasiłek po 20 K. miesięcznie
- 11/10. Wydz. kraj. z dn. 27/9 1912 L: 141627 powiadamia Zakład, że Minist. Rob. publ. wykluczyło Józefa Wólfa ucznia szkoły handl. w Lustenau ze wszystkich zakładów naukowych w całej Monarchji.
- 13/10. Nauc. rys. zaw. L. Śmieszko wyjeżdża na dwutygodniowy urlop w celu zwiedzenia szkół zawodowych drzew. w Czechach.
- 23/10. C. k. Rad. Szk. kraj. rozp. z dn. 16/10 L: 1766 asygnuje K: 200 na cele Ogniska termin. na ręce Stowarz. „Pomoc Przemysłowa w Kalwarji“.
- 1/11. Wydz. kraj. rozp. z dn. 26/10 L: 159885 na podstawie rozp. Min. Rob. publ. z dn. 20/8 L. 775 powiadamia o dopuszczeniu do wszystkich szkół rząd. i kraj. w Austrii Bośniaków i Hercegowińczyków i uważania tychże jako krajowców.
- 1/11. Wydz. kraj. pism. z dn. 10/10 1912 L: 140294 zawiadamia o przyznaniu Zakładowi reskr. c. k. Minist. Rob. Publ. z dn. 7/10 1912 Dz. u. p. Nr. 168 prawa odbywania egzaminów majs. dla stolarzy i wydawania odnośnych dyplomów egzaminacyjnych.
- 5/11. Rozpoczęcie nauki na kursie sześciomiesięcznym wiecz. dla majstr. i czelad. stolar.
- 6/11. Wydz. kraj. rozporz. z dn. 26/10 L: 152441 ustala wysokość godzin obowiązkowych nauki dla nauczycieli zakładu i wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe, oraz wynagrodzenie dla dyrektora szkoły za kierownictwo poszczególnych kursów nauki, a to po K 200. za każdy kurs, płatnych zawsze z końcem roku szk. Zarazem przyznaje dyr. szkół. Wł. Niemczyńskiemu pół dodatku aktyw. w kwocie K. 345. rocznie, a to począwszy od dn. 16/9 1912.
Pism. powyż. zezwala na ogłoszenie konkursu na 2-gą siłę nauczycielską dla teorii.
- 13/11. JWP. Rad. Dw. Arnolf Nawratil przesyła dla Zakładu rocznik 1912 dzieła „Kunst und Kunsthandwerk.“ jako dar z funduszu pozostałego z wystawy środk. ochronnych w r. 1894.
- 28/11. Izba Handl. i przem. w Krakowie pism. z dn. 27/11 L: 10858 przyznaje 2 stypendja roczne po K 100 uczniom: Henrykowi Głównce i Janowi Łęczyńskiemu.

- 5/12. Dyrektor szkoły Wł. Niemczynowski na zaproszenie kraj. Patronatu rękodziel. bierze udział w komisyjnym zbadaniu spółki zabawkarskiej w Leżajsku.
- 6/12. Wydz. kraj. rozp. z dn. 29/11 1912 L. 171.643 asygnuje K. 1000 na rekonstrukcję akumulatorów.
- 9/12. Wydz. kraj. rozp. z dn. 27/11 1912 L. 179.093 zarządza, by sprawy i odpowiedzi na pisma Wydz. kraj. załatwiać poszczególnymi pismami a nie łączyć takowych razem.
- 15/12. Wydz. Rad. Pow. w Mielcu z dn. 7/12 L. 4728 przyznaje uczniom: Michał. Wanatowiczowi i Józefowi Podolskiemu stypendja po K 12 miesięcznie na r. szk. 1912/13.
- 18/12. Wydz. Rad. Pow. w Wadowicach pism. z dn. 10/12 1912 L. 6125 przyznaje K 100 subwencji na bursę szkolną na ręce Stow. Pomocy Przemysłowej w Kalwarji.

Rok 1913.

- 5/1. Wydz. kraj. pism. z dn. 26/12 1912 L. 192.899 asygnuje K 6.710 jako pierwszą połowę dotacji na utrzymanie szkoły, płatnych w połowie zaraz, a w połowie w d. 1. kwietnia b. r.
- 19-20/1. Dyrektor szkoły Wł. Niemczynowski wyklada technologję i wiadomości o motorach na kursie majst. dla stolarzy w Białej.
- 23/1. Wydz. Rad. Pow. w Brzeżanach pism z dn. 9/1 1913 L: 88 przyznaje i asygnuje dla ucznia Jana Olpińskiego stypendjum w kwocie K: 120 na r. 1912/1913.
- 25/1. Wydz. kraj. rozp. z dn. 15/1 1913 L: 10942/12 normuje sposób zaliczania i wypłaty kosztów za podróże urzędowe dyrektora i nauczycieli.
- 30/1. Wydz. kraj. rozp z dn. 20/1 1913 L: 8059 nadaje zakładowi nowy statut organizacyjny z dn. 22/10 1912 L: 152441 z poleceniem wprowadzenia tegoż w całości w życie z rok. szkolnym 1913/14.
- 14/2. Wydz. Rad Pow. w Wadowicach pism. z dn. 6/2 1913 L: 5041 asygnuje dla ucznia Wł. Oleksego stypendjum K 100 na rok 1912/13.
Naucz. zawod. rys. L Śmieszko odbywa 28 dniowe ćwiczenia wojsk w Kołomyji.
- 13-14/3. Rekolekcje spowiedź i Komunia św. uczniów.
- 26/3. Wydz. kraj. pism. z dn. 16/3 1913 L: 34671 asygnuje K: 200 jako jednorazową renumerację dla naucz. zaw. rys. L. Śmieszki.

- 26/3. Wydz. kraj. rozp. z dn. 11/3 1913 L: 41283 przesyła cennik podręczników naukowych dla szkół przem.
- 26/4. JWP. Jan Tarczałowicz c. k. inspektor dla szkół przem. uzup. XII. okr. a wizytuje szkołę uzupeł. pod względem pedagog. i dykakt.
- 30/4. Wydz. Rad. Pow. w Nowym Sączu pism. z dn. 30/4 1912 przyznaje Janowi Cetnarowskiemu jednorazowy zasiłek w kwocie K 120 na osobiste potrzeby.
- 1/5. Zakończenie roku szkolnego na kursach zawodowej szkoły uzupełniającej.
- 5/5. Wydz. kraj. pism. z dn. 28/4 1913 L: 62439 asygnuje K: 1000 dodatkowy kredyt na postawienie parkanu szkolnego.
- 12/5. Dyrektor szkoły Wł. Niemczynowski wyjeżdża na trzytygodniowy urlop w celu zwiedzenia szkół zawodowych drzewnych w Krainie, Karyntji i Pobrzeżu.
- 3/6. Dyrektor szkoły po powrocie ze studjów naukowych obejmuje urzędowanie.
- 11/6. C. k. Rada Szk. kr. pism. z dn. 2/6 1913 L: 1981/1 XV c powiadamia o zamianowaniu dyr. szk. Wł. Niemczynowskiego przewodniczącym a nauczyc. zaw. L. Śmieszkę zastępcą przewodniczącego Komisji egzam. dla egzaminów majst. rękodziela stolarskiego.
- 24/6. JWP. Karol Billy wizytuje ze strony c. k. Rady Szkol. kraj. Zakład pod względem pedagogicznym i dydaktycznym.
- 29/6. Wydz. kraj. pism. z dn. 21/6 1913 L: 109223, asygnuje K: 6710 jako drugą połowę dotacji na utrzymanie szkoły, pł. w połowie zaraz, w połowie 1 października b. r.
- 11/7. Wydz. kraj. rozp. z dn. 4/7 1913 L: 116088 zawiadamia, że z dn. 27/7 1913 kończy się wypłata stypendjum z fund. sier., przyznanego Br. Zajacowi, a to ze względu na ukończenie 18-ty rok życia.
- 17/7. Konferencja klasyfikacyjna.
- 19/7. Komisja egzaminacyjna dla egzaminów majsterskich przeprowadza egzaminowanie hosp. szkoły Jana Cetnarowskiego.
- 25/7. Zakończenie roku szkolnego.

OGŁOSZENIA

DYREKCJI SZKOŁY

na rok szkolny 1913 i 1914.

Ogłoszenia wpisów do szkoły i informacye.

Wpisy uczniów do tutejszej szkoły zawodowej na rok szkolny 1913/1914 rozpoczną się dnia 1. sierpnia b. r. i. trwać będą po koniec tegoż miesiąca.

Ponieważ tylko ograniczona liczba uczniów przyjętą być może — należy wczesnie zgłoszenia nadsyłać, gdyż późno nadesłane nie będą uwzględnione.

Warunki przyjęcia uczniów są następujące:

1. Ukończony 13, względnie 14 rok życia i fizyczne uzdolnienie do pracy w warsztacie, stwierdzone świadectwem lekarskiem.

2. Ukończone 4 klasy szkoły ludowej.

3. Rewers ojca lub opiekuna, iż uczeń przez przeciąg przepisany czas nauki Zakładu nie opuści, i że do kosztów utrzymania ucznia w bursie szkolnej dopłacać będzie z góry każdego miesiąca na ręce Dyrekcji szkoły potrzebną kwotę.

Nauka w szkole rozpoczyna się z dniem 5. września b. r.

Nauka w szkole trwa 3 lata i jest udzielaną bezpłatnie na podstawie planu, zatwierdzonego przez Wydział krajowy, a ma za zadanie dokładne wykształcenie ucznia w zawodzie stolarskim. Pierwszeństwo w przyjęciu mają kandydaci, którzy wykażą się jednoroczną praktyką zawodową.

Uczniowie po ukończeniu nauki zawodowej otrzymują dyplomy na czeladników, poczem, po odbyciu jednorocznej praktyki zawodowej, mogą być przyjęci na **jednoroczny kurs majsterski**, po ukończeniu którego z dobrym skutkiem, otrzymują dyplom na majstrów z prawem nauczania i utrzymywania uczniów.

Zakład przyjmuje uczniów do specjalnej nauki **stolarstwa maszynowego**, który to kurs trwa 1 rok. Uczniowie tego kursu uczą się obróbki drzewa na maszynach pomocniczych i muszą uczęszczać na kursa wieczorne zawodowej szkoły uzupełniającej, względnie na kursa dla majstrów i czeladzi stolarskich.

Uczniowie znajdują **pomieszczenie w bursie**, utrzymywanej przy pomocy tutej. Towarzystwa pomocy przemysłowej z funduszków udzielanych przez kraj, powiat, Izbę handlową i przemysłową oraz z funduszków własnych Zakładu. Wszyscy uczniowie muszą mieszkać w bursie, a winni być zaopatrzeni dostatecznie w potrzebną bieliznę, ubranie i obuwie oraz opłacać na koszt utrzymania najmniej po 35 kor. miesięcznie. Uczniowie biedni mogą otrzymać miejsce w bursie za przedłożeniem świadectwa ubóstwa wraz z podaniem stylizowanem do Dyrekcji szkoły, za opłatą miesięczną 20 koron.

Pierwszeństwo do przyjęcia mają ci kandydaci, **którzy otrzymali** stypendja dla kształcenia się w tutejszym Zakładzie.

Wpisy uczniów do uzupełniającej szkoły zawodowej stolarskiej na rok szkolny 1913/1914 odbędą się w dniach 25, 26 i 27 września w kancelarji Dyrekcji szkoły w godzinach wieczornych od 6—8.

Do zapisu należy przedłożyć metrykę urodzin i ostatnie świadectwo szkolne. Rok szkolny rozpoczyna się dnia 1 października.

Wpisy na wieczorny kurs majstersko - czeladniczy rozpoczną się w dniu 25 września i będą trwały do 15 października b. r.

Warunki przyjęcia: 1. Ukończona szkoła zawodowa stolarska uzupełniająca z dobrym postępem, względnie kurs wstępny. 2. Uzdolnienie zawodowe.

Nauka na tym kursie trwa od 15 października do 15 kwietnia i udzielaną bywa w godzinach wieczornych od 8-mej do 10-tej wieczór 4 razy dziwno i w niedzielę rano od 9-tej do 11-tej, na podstawie planu zatwierdzonego przez Wydział krajowy.

Egzamina majsterskie dla stolarzy.

Odbędą się w miesiącu wrześniu 1913 i w miesiącu lipcu 1914.

I. Prośbę o dopuszczenie do egzaminu wolną od stempla, należy wystosować do Dyrekcji szkoły i należy do niej dołączyć:

1. Krótki własnoręcznie napisany życiorys kandydata.
2. Metrykę urodzin.
3. Dowód prawidłowego ukończenia stosunku nauki tj. świadectwa nauki, względnie świadectwa złożenia egzaminu na czeladnika (§ 104. ust. 3, ordyn. przem.), świadectwo przemysłowego zakładu naukowego, zastępujące prawidłowe ukończenie stosunku nauki (§ 14. a ust. 1, ord. przem.).
4. Potwierdzone w przepisany sposób (§ 14. ust. 3, ordyn. przem.) świadectwa przynajmniej trzyletniej pracy w charakterze czeladnika, względnie robotnika fabrycznego w przem. stolarskim, względnie świadectwo takiego przemysłowego zakładu naukowego, do którego uczęszczanie kandydata było wynikiem zastępuje całkowicie lub częściowo jego zatrudnienie w charakterze czeladnika (§ 14. a ust. 2, 3, 4, ord. przem.).
5. Świadectwa innych jeszcze przemysłowych zakładów naukowych, do których ewentualnie kandydat uczęszczał.

Samoistni rękodzielnicy, zgłaszający się do składania egzaminu na majstra, winni zamiast dowodów wymienionych w punkcie 3. i 4. przedłożyć kartę przemysłową.

W prośbie należy także wymienić stowarzyszenie przemysłowe, którego kandydat jest członkiem lub do którego przynależy.

II. Przepisana ustawą taksa egzaminacyjna wynosi kwotę X. 40. Kwotę tę należy równocześnie z podaniem nadesłać do rąk Dyrekcji szkoły. Kandydatom, którzy od egzaminu sami odstąpią, a na trzy dni przed egzaminem Dyrekcję szkoły uwiadomią, oraz niedopuszczonym do egzaminu kandydatom, taksa złożona, na ich koszt zwróconą zostanie.

Termin wnoszenia podań dla egzaminików w miesiącu lipcu ogranicza się po dzień 25-go czerwca, zaś dla egzaminów w miesiącu wrześniu po dzień 5-go września.

O dokładnym terminie egzaminu zawiadomi Dyrekcja szkoły kandydatów po rozstrzygnięciu podań przez przewodniczącego komisji.

Z Dyrekcji krajowej szkoły stolarskiej w Kalwarji.

Władysław Niemczynowski
dyrektor szkoły.

PEDAG. BIBL. WOJEW.
W KRAKOWIE

60

Spr. 316